דשדורי והלמה

מונגוליה

היה פעם איש עני בשם דשדורי, ששמע כי בהרים אפשר למצוא אבני חן יקרות. הוא נפרד מהוריו ויצא להרים לחפש את מזלו. חיפש יומיים וביום השלישי מצא אבן חן יוצאת דופן. שמח מאד דשדורי:

"הוריי לא יצטרכו לרעוב יותר וגם בעצמי אוכל לאכול לשובע" חשב "אקנה סוסים ועדר צאן, ויהיו לי גם פרות שירעו ליד היורטה."

עוד לפני שהגיע הביתה פגש אותו למה אחד.

"מאין אתה בא? למה אתה שמח כל כך?" שאל הלמה.

דשדורי סיפר ללמה איזה מזל היה לו והלמה אמר:

"אלה האלים שעזרו לך למצוא את האבן היקרה. תן לי אותה ואביא אותה הביתה, להורים, ובעצמך לך מיד למנזר ובמשך כל החודש תתפלל ותודה לאלים על המזל שגרמו לך. ואל תחזור הביתה

לפני תום החודש!"
דשדורי העני שמע בקולו של הלמה, הלך למנזר ושם התחיל להתפלל לאלים שונים.
כשחזר הביתה אחרי חודש ראה - בבית לא חל כל שינוי. הכל כפי שהיה. היורטה ישנה, עומדת לפול, וביורטה רק שקי עור ריקים. אין קומיס, אין חלב חמוץ, אין חמאה, אין כלום.
"מדוע אתם חיים בעוני כזה?" שאל את הוריו
"צריך היה למכור את האבן היקרה, להכין יורטה חדשה, לקנות פרות, כבשים..."
"איזו אבן?" השתוממו ההורים "מאין ניקח אבן יקרה?"
"האם הלמה לא הביא לכם את האבן היקרה שמצאתי?"
"מעולם לא ראינו למה" ענה לו אבא "ולא אבן יקרה כלשהי."
דשדורי הבין שהלמה רימה אותו והחליט לחפש את הרמאי. חיפש אותו זמן רב ובסוף מצא אותו במנזר אחד. דשדורי דרש להחזיר לו את האבן היקרה. אבל הלמה אמר:
"לא קיבלתי דבר ממך. נכון, יש לי אבן יקרה, אבל אותה מצאתי בעצמי! לך מכאן, כי אחרת אגרש אתך בכלבים!"
דשדורי המסכן הלך לחאן, להתלונן על הגנב.
החאן קרא ללמה ושאל:
"לקחת אבן יקרה מהאיש הזה?"
והלמה הנוכל אמר:
"לא לקחתי ממנו כל אבן. יש לי אבן יקרה, אבל אותה מצאתי בעצמי."
החאן שאל את דשדורי:

"מי ראה איך נתת ללמה את האבן שמצאת? יש לך עדים?"

"לא היה בסביבה איש כשנתתי לו את האבן" ענה דשדורי.

"אם כך, אין לי על מה לדון" אמר החאן "לך מכאן ואל תטריד אותי יותר!"

הלך דשדורי הביתה, הולך ובוכה. פגש אותו נזיר נודד.

"מה קרה לך? למה אתה בוכה?" שאל הנזיר.

סיפר לו דשדורי איך למה גנב אצלו את האבן היקרה שהוא מצא, ואיך החאן לא רצה לשפוט לו צדק.

הנזיר שמע ואמר:

"איזה חאן הוא, אם לא יכול לשפוט בסכסוך כזה! שילך לחלוב פרות במקום לעסוק בניהול הפלך."

במקרה עבר במקום קצין, ששמע את דברי הנזיר ומסר אותם לחאן. החאן ציווה לתפוס את הנזיר החוצפן ולהביאו מיד לפניו.

כשהנזיר הועמד לפני החאן זה אמר לו:

"אם לא תוכיח שהלמה גנב את האבן היקרה,

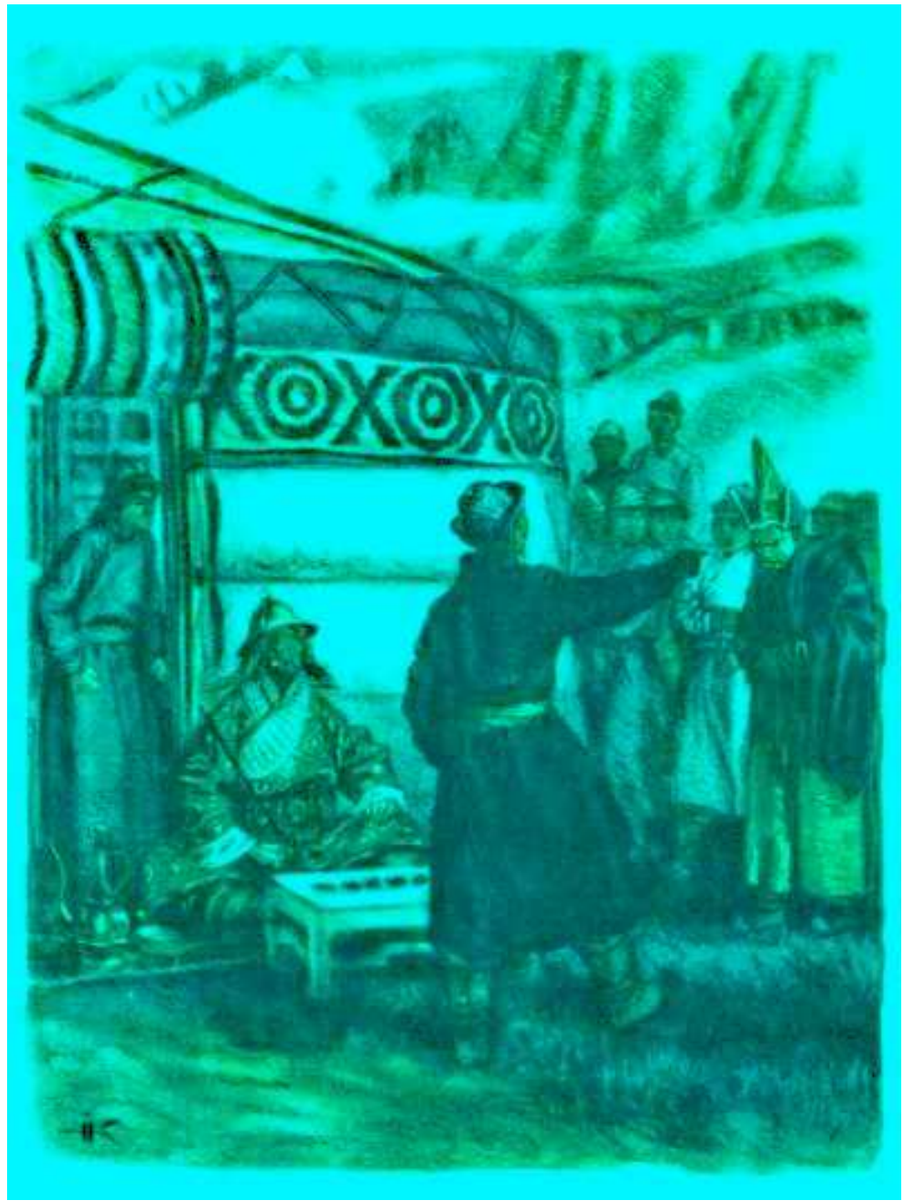

אצווה לקשור אתך לזנבו של הסוס שלי."
הלמה שמע את הדברים והתחיל לצחוק:
"תיפרד, הנזיר, מהחיים שלך! לא תוכל יותר לצחוק מאנשים עשירים ומלמות!"
ענה לו הנזיר:
"תוכיח שמצאת את האבן בעצמך."
"אוכיח!" ענה הלמה "יש לי עדים שראו זאת. שלושה אנשים."
"טוב" אמר הנזיר "תבוא מחר בבוקר ליורטה של החאן עם שלושת העדים שלך."
למחרת בצהריים הגיע הלמה עם שלושה עדים ליורטה של החאן.
החאן יצא מהיורטה ואמר לנזיר הנודד להתחיל בשיפוט.
הנזיר העמיד את העדים במעגל עם הגבות זה

לזה. כך גם העמיד את הלמה ואת דשדורי.
כשכולם עמדו כך גב אל גב, ולא ראו זה את זה, הנזיר הלך לחוף הנהר והביא משם חופן חימר. לכל אחד משלושת העדים נתן חתיכת חימר. את החתיכה הרביעית נתן ללמה ואת החמישית לדשדורי. ואז אמר:
"אספור עד מאה. באותו הזמן כל אחד מכם יעשה מהחימר את הצורה של האבן היקרה שראיתם."
אחרי שהנזיר גמר לספור עד מאה, אסף את הצורות שעשו החמישה ושם אותן לפני החאן.
החאן ראה שאת הצורות הדומות זו לזו עשו רק הלמה ודשדורי, ושלושת העדים עשו צורות שלא דמו בכלל זו לזו.
ואז אמר הנזיר:
"דשדורי עשה צורה נכונה של האבן, כי הוא זה שמצא אותה. גם הלמה עשה את הצורה הנכונה, כי הוא לקח אליו את האבן וראה אותה כבר הרבה פעמים. העדים מעולם לא ראו את האבן. לכן כל אחד מהם עשה צורה שונה. הלמה הביא הנה עדי שקר. זה סימן שלא הוא מצא את האבן אלא רק גנב אותה."
החאן התבייש שנזיר נודד פשוט הוכיח את עצמו חכם יותר ממנו. הוא ציווה להחזיר לדשדורי את האבן היקרה ואת הלמה ואת שלושת השקרנים גירש מהפלך שלו.